

ZORG VOOR KINDEREN, ZORG VOOR JEZELF

Jef De Vriese

DE ZORG-MAATSCHAPPIJ

We leven in een maatschappij waarin voor veel gezorgd wordt: ouderen worden verzorgd in bejaardentehuizen; zieken in ziekenhuizen; voor opvoeding wordt gezorgd op school; geloofsoopvoeding wordt aangemoedigd in de gemeente; tijdens de werkuren kan je je baby naar een crèche brengen; enz. Vele zorgtaken zijn onder de vleugels van onze zorg-maatschappij.

De sociale zekerheid bezorgt ons een maatschappelijke overlevingskans bij werkloosheid. De ziekteverzekering beschermt ons bij ziektekosten. De last bij crisissen (ziekte, handicap, ouderdom, enz.) wordt steeds meer gedragen door de maatschappij. Zo verloopt het verzorgen van de basisbehoeften via instellingen en bedrijven die als buitenstaanders aan het gezin een zorgfunctie aanbieden.

Welke ouders zouden in staat zijn hun kinderen te onderwijzen zodat ze de nodige kennis opdoen om een diploma te behalen en een verzekerde carrière op te bouwen? Het onderwijssysteem komt te hulp, niet alleen op gebied van kennisoverdracht, maar steeds meer op het terrein van karaktervorming, vaardigheidstraining, relationele vorming, enz. Ouders moeten hun kinderen noodzakelijkerwijze toevertrouwen aan de zorg-instituten van de maatschappij. De zorg voor ontwikkeling en persoonlijkheidsgroei wordt door de maatschappij overgenomen.

Voor ontspanning wordt ook gezorgd: fitnesscentra, TV, film, pretparken, enz. Veel moderne ontspanning wordt als een dienst aangeboden en vergt nauwelijks enige creativiteit van diegene die zich wil ontspannen. We hoeven maar het programma te volgen en er wordt voor onze ontspanning gezorgd.

De maatschappelijke evolutie is er één van globalisatie. Datgene wat vroeger gebeurde in kleine kring, komt nu onder de vleugels van maatschappijstructuren die boven het individu, het gezin en het locale bestuur uitstijgen. Globalisatie is te vinden op verschillende terreinen, zoals bijvoorbeeld de industrialisatie (economische groei verschoven van het gezin naar activiteiten in bedrijven), de politiek (beslissingscentra verschoven van de familieclan en het dorp naar het land, de Europese Unie, wereldregering), het onderwijs (schoolstructuren tegen ongeletterdheid, uiteindelijk gericht op het verhogen van vaardigheden die de economie versterken), de godsdienst (traditioneel dorps-geloof onder druk van andere geloofsstromingen en seculiere filosofieën), de mobiliteit (mogelijkheden om afstanden te overbruggen, te verhuizen, enz., trekt relaties uit elkaar en bezorgt de locale gemeenschap een grote doorstroming), de communicaties (internet: de wereld is ons dorp).

De tijd is lang voorbij dat gezinnen sociale-economische eenheden waren waarin de leden met elkaar samen leefden, werkten, zich ontspanden, de grootouders verzorgden, enz. Partnerkeuze gebeurt al lang niet meer n.a.v. de vraag of je met hem of haar zal kunnen samenwerken. Het werk gebeurt nu buiten het gezin, in bedrijven, die ouders en kinderen uit elkaar trekken en aparte levens laten leiden.

INDIVIDUALISME EN FRAGMENTATIE

Het vreemde van de zaak is dat, alhoewel de brede gemeenschap steeds meer zorgt voor taken die vroeger tot de gezinnen behoorden, en het sociaal bewustzijn nu merkbaar groter is dan enkele decennia geleden, de mens in die maatschappij meer en meer individualistisch ingesteld raakt. Het maatschappelijk georganiseerde sociale opvangnetwerk van zorgtaken creëert geen gemeenschappelijkheid tussen mensen, maar drang naar individuele bescherming en persoonlijke behoeftenbevrediging. Het sociale zorgnetwerk veroorzaakt isolatie en onderlinge vervreemding.

In een dergelijke context veroorzaakt het thema 'Zorg voor kinderen, zorg voor jezelf', waarschijnlijk een individualistische reflex. De aandacht gaat naar het kind als individu dat zorg behoeft. En de aandacht gaat naar ons, met een hele reeks van individuele verlangens en behoeften waarin wij voldoening willen krijgen. Behoeften waarvan je veronderstelt dat die eerste bevredigd moeten worden om daarna ruimte te hebben om voor kinderen te zorgen.

De splijtzwam van het individualisme, die mensen isoleert op een ik-eiland, is binnengedrongen in ons denken over verzorging. We zitten in een evolutie die de gemeenschap globaliseert, onpersoonlijk maakt en zo de mens individualiseert.

Wat er wezenlijk gebeurt is een desintegratie van het leven, door een desintegratie van de traditionele functies van het gezin. Grote entiteiten (de sociale zekerheid, de staat, de Europese Unie, enz.) winnen aan invloed ten koste van de kleinere entiteiten, en uiteindelijk ten koste van de familiekring.

Het gezin is traditioneel het knooppunt geweest van sociale zorg, onderwijs, economie, relationele vorming, geloofsoverdracht, enz. Het gezinsleven omvatte het hele leven. Al deze functies worden nu uitbesteed, waardoor wel in het verstrekken van de zorg wordt voorzien, maar tegelijkertijd de fundamentele basis-relaties waarin het dagelijks leven moet verlopen ondermijnd en gefragmenteerd worden. Het leven wordt opgesplitst in stukken, die hun samenhang nauwelijks nog vinden in het gezin. Het gezin is niet meer de verzamelaar en samenbundeling van de zorgfuncties.

LEVEN DELEN

Ouders en kinderen hebben geen tijd meer om het totale leven te delen. Denk aan Deut. 6:7-8: "Gij zult het uw kinderen inprenten wanneer gij in uw huis zit, wanneer gij onderweg zijt, wanneer gij nederligt en wanneer gij opstaat". Dit wordt steeds moeizamer. Meestal zitten ouders en kinderen niet meer samen in huis, zijn ze niet samen onderweg, liggen ze niet samen neer en staan ze niet

2

Oorspronkelijk verschenen in Tijdschrift voor Theologie en Pastorale Counseling
10de jaargang, 1e kwartaal 1999, nr.41, p 4-10
© Centrum voor Pastorale Counseling v.z.w.

U kunt dit artikel voor persoonlijk gebruik downloaden en printen in de layout waarin het zich bevindt. Kopiëren voor gebruik in eigen gemeente, bijbelstudiegroep, etc., is toegestaan. Kopieën mogen niet verkocht worden voor een bedrag dat hoger is dan de werkelijke kopiekosten. Het is niet toegestaan in de tekst wijzigingen aan te brengen of delen van de tekst afzonderlijk te publiceren. Voor overname van de tekst via een tijdschrift, nieuwsbrief, reader, cursus, website, digitale drager of enige andere publicatie is toestemming vereist. Mail: info@devriese.eu. Website: www.devriese.eu

samen op. Het gezin wordt uit elkaar gerukt, waardoor het voorbeeld hoe geleefd moet worden wordt weggenomen. Als ouders in een dergelijke situatie hun kinderen willen inprenten wie God is, wordt het al gauw een preek, of een verstandelijk verhaal, een levenloze bijbeltekst, een morele les die de wet spelt, zonder voorbeeld, zonder leven, want men leeft niet meer samen.

Het thema 'Zorg voor kinderen, zorg voor jezelf' betekent dan ook niet dat een kind zorg nodig heeft en daarnaast ook de ouder, maar dat ouder en kind in een gezamenlijke identiteit van leven moeten staan. Het zijn de ouders die verantwoordelijk zijn om een zorgkader tot stand te brengen waarin kinderen kunnen opgroeien.

Ouders kunnen niet voor kinderen zorgen, zonder hun eigen leven in balans te brengen en ouders kunnen niet voor zichzelf zorgen zonder daarbij het leven van hun kind te betrekken. De kern van gezin-zijn is dat ouder en kind bij elkaar horen en op elkaar inspelen. De tendens van onze maatschappij is dat die twee uit elkaar worden getrokken.

Is het duidelijk dat de basisrelaties die tegenwoordig in het gezin functioneren niet 'de volheid van het leven' (economie, relatievorming, enz.) omvatten, maar enkele beperkte facetten ervan?

Is het duidelijk dat de functies die door de maatschappij overgenomen zijn minstens door het gezin onderkend, geëvalueerd en binnen het gezin verwerkt moeten worden?

Is het duidelijk dat de zorg-voordelen van het huidig maatschappelijk bestel gevaren inhouden voor gezinsrelaties, en daarom voor de kwaliteit van het leven? Hoeft het een betoog dat zorg voor kinderen niet los kan staan van de zorg en het leven van de volwassenen, de integratie van het leven van verschillende leeftijdsgroepen en de integratie van alle facetten van het leven in één christelijk opvoedingsconcept, waarin het gezin functioneert als de onmisbare centrale spil voor levens-overdracht, waar God in verbinding wordt gebracht met alle facetten van het leven?

Indien we niet opletten zal de enige functie die nog voor het gezin overblijft de voortplanting zijn. Alle andere functies zijn uitbesteedbaar geworden. Maar zelfs de aan de voortplanting wordt geknaagd. Seks staat al buiten het huwelijk. Voortplanting kan ook voor wie een 'bewust ongehuwde moeder' is. Zelfs een draagmoeder behoort tot de mogelijkheden.

Is het dan ondenkbaar dat die voortplanting straks ook uitbesteed wordt?

Voortplanting kan via spermabanken en ingevroren eicellen. Binnen een paar decennia is een menselijke draagmoeder wetenschappelijk overbodig.

Van de functies die het gezin had, zodat het een wezenlijk samenlevingssysteem was van het menselijk leven, blijft dan niets meer over. De centralisatie van politiek, zorgverstrekking, onderwijs, economie, enz., in overheidsinstellingen en algemene diensten aangeboden door bedrijven, bevordert de ontmanteling van het gezin. Vroeger was het gezin een eenheid die zorg produceerde en die zorg aan zijn leden besteedde: een onderling afhankelijke en zorgende gemeenschap. Nu is het een eenheid die zorg consumeert die buiten die eenheid wordt geproduceerd: een groep van op zichzelf staande individuen zonder hechte zorgrelatie.

Hoe moet hier op gereageerd worden?

SPIEGELS VAN GOD

Het uitgangspunt van ons denken moet het wezen van God zijn. God is één. God is tegelijkertijd Vader, Zoon en Geest. Deze drie functioneren in een onderling afhankelijke, aanvullende en liefdevolle relatie.

Een uitdrukking hiervan zou de eenheid van de mens moeten zijn, in de verscheidenheid van man en vrouw: gelijkwaardig, maar niet gelijkaardig. In het huwelijk op elkaar aangewezen, aanvullend, wederzijds afhankelijk, samen functionerend, elkaar verzorgend, met iemand die hoofd is en iemand die onderdanig is.

Dit soort eenheid en aanvulling is niet populair in de maatschappij. Zorgen voor heeft in de wereld een individualistische ondertoon. Voor Paulus was dat anders: niemand haat ooit zijn eigen vlees, maar hij voedt en koestert het (Ef.5:29). Zorgen voor jezelf in het huwelijk is tegelijkertijd en vooral zorgen voor je partner. Het huwelijkssysteem is bijbels een onverbreekbaar systeem van twee wederzijds met elkaar functionerende personen. Het gezin als geheel is ook zo'n eenheid, waarin ouders en kinderen elkaar aanvullende rollen vervullen.

Het gezin groeit uit een verbond van trouw tussen man en vrouw, waarin de liefde bloeit en waarin kinderen worden opgenomen, zodat zij op hun beurt leren wat liefde en trouw is, en uiteindelijk wie God is.

Een man en een vrouw kiezen in een christelijk huwelijk onvoorwaardelijk voor wederzijdse trouw. Een kind dat in een dergelijke relatie geboren wordt, wordt ondergedompeld in de ouderlijke genade die samengaat met die trouw en liefde. Het kind is nog niet in staat te kiezen, maar ontvangt de liefde van de ouders onvoorwaardelijk. Zo zijn ouders een afspiegeling van Gods liefde: een levend, zichtbaar en tastbaar bewijs van wie God is. Kinderen moeten dit ervaren en inzien, om daardoor te groeien in kennis van God en in geestelijke volwassenheid, zodat ze ook zelf onvoorwaardelijke relaties van trouw kunnen aangaan. Ouders zijn God-spiegels.

We moeten dus anders dan de maatschappij gaan denken over het gezinsleven. We moeten op de bres staan voor het gezin. Indien wij het niet doen, zal niemand het doen. De huidige maatschappij schopt tegen alles wat traditioneel is. Ze zoekt nieuwe samenlevingsvormen om gestalte te geven aan de zin van het relationele leven. Het huwelijk maakt plaats voor samenwonen. Seksualiteit is niet meer exclusief binnen een huwelijks-relatie, maar los van het huwelijk en met meerdere partners.

Het loslaten van de samenlevingsvorm van het huwelijk hangt samen met een morele aardverschuiving. Wat we nodig hebben zijn gezinnen die radicaal het bijbels verbond van trouw aangaan en de daarbij horende christelijke uitdrukkingsvormen, normen en waarden aanvaarden en deze samen leven. Onze hele samenleving bewandelt de weg van het overspel tegen Gods waarden. Christelijke gezinnen zouden daarentegen veilige havens moeten zijn waarbinnen Gods Koninkrijk zichtbaar wordt. Dat is een opdracht die dwars tegen de verschijnselen van onze cultuur ingaat. Het koninkrijk van genade legt zichzelf dan ook de regels op die met de genade in overeenstemming zijn.

Dat is een opdracht die ons anders leert kijken naar TV, kledij, seksualiteit, gezagsverhoudingen, morele orde, communicatie, conflictoplossing, enz. Het is een opdracht die dwars tegen het individualisme indruist.

Die opdracht komt niet tot een goed einde met preken. Niet dat onderwijs onbelangrijk is, maar onderwijs dat niet zichtbaar is in het leven van de onderwijzer snijdt geen hout. Leer en leven moeten samen gaan en mogen niet als losse fragmenten naast elkaar geplaatst worden. Een onderwijs zonder zichtbaar levensvoorbeeld is een witgekalkt graf (vgl. Matt.23:27) waarachter kinderen en jongeren doodsbeenderen vermoeden. Het leven moet niet alleen uitgelegd, maar voorgeleefd worden. De zorgfuncties die de maatschappij aanbiedt, bevredigen tot op zekere hoogte de individuele behoeften, maar ze weken ouder en kind los uit de dagelijkse gezinsomgang, zodat de mogelijkheid om geestelijk leven te communiceren en spiegels van God te zijn wordt ondermijnd.

De huidige tijd deelt het leven zodanig op, dat de samenhang tussen de onderdelen ervan zoek raakt. De maatschappij wordt gefragmenteerd, pluralistisch en subjectief. De samenhang van mensen lijkt groot (iedereen aanvaardt iedereen), maar in wezen viert het individualisme hoogtij en is de mens overgelaten aan de subjectieve bevrediging van zijn individuele behoeften, los van werkelijke gemeenschap en intimiteit. De sociale mega-netwerken die in onze behoeften willen voorzien kunnen ons onmogelijk het essentiële geven: onderlinge zorgrelaties, op het fundament van onvoorwaardelijke trouw, die het kader vormt van de liefde. De modellen waaraan onze kinderen blootgesteld worden buiten het gezin, kunnen onmogelijk een vervanging bieden voor de warme geborgenheid die ze vanuit de gemeenschap van het gezin kunnen ontvangen.

Zorgen voor kinderen betekent: zorgen dat ouders een voorbeeld tonen van wat echt leven is. Ze tonen de Vader (in onvoorwaardelijke liefde, die zich uitdrukt in genade en de wet die uit de genade voortvloeit), de Zoon (in opoffering) en de Heilige Geest (in bemoediging en begeleidende toerusting in groei naar volwassenheid). Deze kenmerken van zorg-relaties voor kinderen kunnen niet ten volle uitgewerkt worden in een bedrijf, de crèche, de klas, de sportclub, enz., zelfs niet in de gemeente! Het christelijk gezin is de enige samenlevingsvorm waarin dit maximaal uitgeleefd kan worden. In gezinsverband zijn de kinderen gekend door de ouders en leren ze zelf kennen. In gezinsverband wordt intimiteit en eenheid zichtbaar geleefd, en verbonden met de intimiteit en eenheid die ook God met mensen wil.

GEEN WEG TERUG

Een oplossing ligt niet in een terugkeer naar het sociaal gezinstelsel van vóór de industriële revolutie. Het heeft geen zin om in de huidige maatschappij gezinnen te modelleren volgens een concept van de vorige eeuw. Het gezin als sociale eenheid die alle zorgtaken vervult komt niet meer terug. Terugtrekken uit de maatschappij is denkbaar in een poging het gezin als zichzelf-verzorgende-eenheid te organiseren en kan een individueel gevoel van bevrediging tot stand brengen, maar vervreemdt ouders en kinderen van de maatschappelijke werkelijkheid en verhindert dat het licht van Jezus schijnt in de wereld.

5

Oorspronkelijk verschenen in Tijdschrift voor Theologie en Pastorale Counseling
10de jaargang, 1e kwartaal 1999, nr.41, p 4-10
© Centrum voor Pastorale Counseling v.z.w.

U kunt dit artikel voor persoonlijk gebruik downloaden en printen in de layout waarin het zich bevindt. Kopiëren voor gebruik in eigen gemeente, bijbelstudiegroep, etc., is toegestaan. Kopieën mogen niet verkocht worden voor een bedrag dat hoger is dan de werkelijke kopiekosten. Het is niet toegestaan in de tekst wijzigingen aan te brengen of delen van de tekst afzonderlijk te publiceren. Voor overname van de tekst via een tijdschrift, nieuwsbrief, reader, cursus, website, digitale drager of enige andere publicatie is toestemming vereist. Mail: info@devriese.eu. Website: www.devriese.eu

AANTREKKELIJK VOORBEELD

Zoeken naar een oplossing betekent minstens dat ouders moeten investeren om aanwezig te zijn. Als dat niet het geval is, wordt het voorbeeld van het leven uitgehold. Verbale communicatie is zwak indien het niet wordt ondersteund door het niet-verbale voorbeeld. Ouders moeten hun eigen leven zichtbaar maken in het gezin. Ouders moeten dus prioriteiten stellen: hun leven investeren in de onpersoonlijke functies van de maatschappij of in de eenheid en intimiteit van het gezin. Ze moeten zó leren functioneren dat ze een voorbeeld zijn van hoe de onpersoonlijke functies van de maatschappij geïntegreerd kunnen worden in de gezinsdoelstellingen, en daarmee in Gods doelstellingen voor het leven.

Als kinderen ouders bezig zien, wat zien ze dan? Een moeder die overloopt van feministische trekjes, of een moeder die op zo'n wijze onderdanig is dat Jezus zichtbaar wordt? Een vader die hardvochtig zijn wil doordrijft, of een leider die zich dienend inzet voor zijn gezin? De man of de vrouw die we zelf zijn, zal zich weerspiegelen in de afdruk van onze kinderen.

Maar hier schuilt een ander probleem. Wat betekent onderdanigheid en wat betekent hoofd zijn? Deze begrippen zijn uitgehold, gereconstrueerd door een werelds menselijk denken, onbijbels ingevuld door een wereld die Gods levensstandaard niet erkent. Christenen raken in verwarring wanneer ze deze woorden horen. Ze gaan een emotioneel debat aan over deze termen, in plaats van op onderzoek te gaan naar de bijbelse invulling van deze begrippen. Geloof en theologie worden geëmotionaliseerd. We moeten als antwoord daarop dringend opnieuw communiceren over de inhoud van de bijbelse waarheden. Hiervoor is geen steriele communicatietechniek of opvoedkundige didactiek nodig, maar gesprek temidden van het leven, geïntegreerd in de dagelijkse omgang die ouders en kinderen met elkaar hebben in de zich voordoende situaties (wanneer ze in hun huis zitten, opstaan, nederliggen, onderweg zijn, enz.).

De wijze waarop een man en een vrouw de positie innemen die God voor het huwelijk bedacht heeft, zal bepalen in welke mate de kinderen een zichtbaar beeld van God zelf zien. Als wij zorgen dat wij zelf doorkneed zijn in de kennis van Gods Woord, de Heilige Geest in ons laten werken, en een helder licht laten schijnen, dan zal wie wij zijn in Christus een krachtiger indruk nalaten dan alle glitterende soapserie-relaties samen. Dan zal wat kinderen in de wereld zien onaantrekkelijke chaos en verwarring zijn, die zich niet kan meten met de orde en de vrede van een leven in Gods koninkrijk.

Wie voor kinderen wil zorgen, moet dus zelf de bijbel leven. De vrouw die een man heeft die aan de Heer niet gehoorzaam is, moet tegen haar man niet preken. Ze moet hem een godvrezende en reine wandel voorleven, opdat hij daardoor behouden zou worden (1Petr.3). Tegenover onze kinderen is het niet anders. Als wij hen willen behouden, moeten zij in ons dagelijks leven God kunnen zien (vgl. 2 Tim. 1:5). Ze moeten merken hoe de vrucht van de Geest in ons leven gestalte krijgt, hoe we bijbellezen, hoe we conflicten oplossen, hoe we God betrekken in dagelijkse beslissingen, hoe we reageren op kritiek van anderen, enz. Dat kan alleen indien wij er zijn én iets te tonen hebben. Dit zijn complexe vaardigheden

die niet aangeleerd worden in de zondagsschool of tijdens een bijbelverhaal, maar door samen met kinderen ons leven te leven.

Iemand zegt: "ik heb niet zoveel tijd met mijn kinderen, maar als ik tijd met hen heb, dan is het kwaliteit". Dat klinkt overtuigend, maar het is leeg. Kinderen laten ouders niet toe in de diepte van hun leven, indien deze geen interesse en aanwezigheid tonen in wie zij zijn, wat zij doen en indien ouders niet actief meeleven in hun leefwereld.

LEVENDE GEMEENSCHAP

De oplossing van de problemen ligt in het stimuleren en ontwikkelen van een constructief gezinsklimaat, gekenmerkt door onderlinge gemeenschap en vrede.

Dit wordt niet bereikt door terug te keren naar een gezinspatroon van de negentiende eeuw. Wie dat wil moet uit de wereld gaan en voedt zijn kinderen op zo'n wijze op dat zij niet meer passen in de maatschappij en nauwelijks nog licht en zout kunnen zijn.

Die onderlinge gemeenschap kan niet opgelegd worden door een ouderlijk gezag dat boven de kinderen staat en gehoorzaamheid eist in de navolging van het christelijk leven. Gezag is belangrijk, maar gezag alleen zal bij kinderen geen geestelijk leven wekken.

Uiteraard is aanpassing aan de wereld ook geen optie. Feminisme, anti-autoritair denken, morele afdwaling van Gods normen, enz., kunnen niet aanvaard worden in een christelijk gezin.

Een eerste oplossing ligt in de bevrijding van materialisme. Werken en geld verdienen is noodzakelijk, maar dit zou moeten gebeuren met het accent op relaties. Relaties komen voor economie. Ouders zouden bereid moeten zijn hun economische status op te geven (kleiner huis, minder luxe, enz.) ten voordele van het creëren van een gezinsklimaat waarin onderlinge ontmoeting maximaal een kans krijgt. De ouderlijke identiteit ligt immers niet in het werk of de sociale status, maar in het ouder zijn. Christen ouders zijn dan ook bereid om financieel een trapje lager te staan, zodat ze relationeel in het gezin een stap hoger kunnen komen. Hun focus ligt op relaties en samen delen in plaats van op carrière. Dat wordt in onze maatschappij steeds moeilijker, aangezien die ingesteld wordt op gezinnen waarin twee verdieners zijn. Zijn christenen bereid de materiële prijs te betalen voor de relationele meerwaarde?

Christen ouders moeten dus werken aan de opbouw van de onderlinge gemeenschap. Ze stellen grenzen aan het materiële en beschermen zich tegen het economisch streven van de wereld. Hun doel is het leven, Gods koninkrijk, en niet geld verdienen. Ze nemen hun verantwoordelijkheid op het vlak van verzorging van hun kinderen, geloofsoverdracht in het dagelijks leven, het scheppen van een klimaat van intimiteit, enz.

Dat doen ze niet vanuit een cocooning-idee, of afgesloten als een klooster, exclusief en afgesloten van de omgeving. Het gezin wordt een uitvalsbasis, van waaruit de leden ook in de wereld de christelijke normen en waarden uitleven,

bekend staan om hun vriendelijkheid, relaties onderhouden waarin Gods liefde zichtbaar is, enz. Een christelijk gezin opent de deuren voor gastvrijheid, ook naar alleenstaanden of mensen die in de wereld buiten de boot vallen. Een christelijk gezin heeft samenhang, goede grenzen, én openheid.

In een christelijk gezin wordt de gemeenschap levendig gehouden. Het geloof wordt met elkaar gedeeld in de context van het dagelijks leven. Communicatie is er geen techniek om informatie uit te wisselen, maar een omgangsvorm, zodat bij opstaan, neerliggen, in huis zitten of onderweg zijn het leven met God ingeprent kan worden. Dat gebeurt in ernstige situaties, maar ook in de gezelligheid van een verjaardagsfeest, vakantie, spelletjes, een gezamenlijk hobby, enz. De symbolische betekenis van deze dingen met het oog op het doorgeven van God leven aan de kinderen kan nauwelijks overschat worden.

Zodoende wordt gewerkt naar een samenhangend geloof, dat alle gebieden van het leven raakt en beïnvloedt. Het leven wordt geïntegreerd in het geloof en omgekeerd. Leven is geloven. Geloven is leven. De wereld buiten het gezin, de verschillen tussen gezinnen en tussen persoonlijkheden, de vele meningen die door de deur van het gezin naar binnen komen, enz., worden allemaal bekeken vanuit één centraal referentiepunt: Gods Woord. Daarbinnen is samenhang én ruimte voor verschillen. In de ontwikkeling van dit geloofsleven speelt ook de gemeente, het gezin der gezinnen, een belangrijke rol. Onderwijs, ontwikkeling van gaven, onderlinge steun en bemoediging, enz., worden zodoende met elkaar gedeeld. Er is eenheid in verscheidenheid. Het gezamenlijk licht schijnt in de wereld.

Vragen en opdrachten

1. Ouders die voor kinderen willen zorgen, moeten zorgen voor hun eigen geestelijk leven.
2. Hoe observeren uw kinderen dat conflicten worden opgelost? Leren zij conflicten oplossen doordat u aan hun lot overlaat wanneer er ruzie is? Leert u kinderen communiceren bij conflict?
3. Hoe observeren uw kinderen dat u leeft met Gods trouw (bijvoorbeeld in de omgang met moeilijke omstandigheden)?
4. Hoe observeren uw kinderen uw geestelijk leven (bijbellezen, gebed, enz.).
5. Wat leren uw kinderen van de wijze waarop u TV kijkt?
6. Bent u beschikbaar voor uw kinderen? Hoe wijzigt dit naarmate de kinderen ouder worden?
7. Bent u bereid materieel in te leveren ten voordelen van de ontwikkeling van de onderlinge gemeenschap in uw gezin?
8. Heeft uw gezin een gezamenlijk geestelijk leven (zingen, bidden, bijbellezen, geestelijk leven met elkaar delen, enz.). Wat zult u daar aan doen?
9. Maak een lijst van de momenten dat u samen opstaat, neerligt, onderweg bent, in huis zit. Is dat voldoende om het leven van God met elkaar te delen? En deelt u dat leven dan ook?
10. Maak uit deze vragen een keuze om met uw kinderen te bespreken.